T094 ATĐ 6 (33) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q179-Định Uẩn-Luận về Bất Hoàn

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 481

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 179

LUAÄN VEÀ BAÁT HOAØN (Phaàn 6)

Hoûi: Nguyeän trí laø gia haïnh ñaït ñöôïc, hay laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc? Ñaùp: Coù luùc laø gia haïnh ñaït ñöôïc, coù luùc laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên-Ñoäc giaùc do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh cho neân hieän roõ ôû tröôùc maét. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät vaø Ñoäc giaùc ñeàu lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh cho neân hieän roõ ôû tröôùc maét. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät-Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên ñeán cöùu caùnh ñeàu lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên khaùc do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh maø hieän roõ ôû tröôùc maét. Noùi nhö vaäy laø neáu quyeát ñònh coù theå ñaït ñöôïc thì ñoù laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi, sau khi thöïc hieän gia haïnh môùi hieän roõ ôû tröôùc maét. Ñöùc Phaät khoâng do gia haïnh, Ñoäc giaùc do gia haïnh baäc Haï, Thanh vaên do gia haïnh baäc Trung hoaëc laø baäc Thöôïng. Nhöng coù luùc Nguyeän trí do gia haïnh cuûa Ñònh Bieân teá maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh maø hieän roõ ôû tröôùc maét. Hoûi: Nguyeän trí naøy gia haïnh nhö theá naøo? Ñaùp: Duøng taát caû caùc ñòa vaø Ñònh Bieân teá laøm gia haïnh, ñoù laø luùc ngöôøi tu haønh saép khôûi leân Nguyeän trí naøy, tröôùc heát khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc, tieáp theo töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát, tieáp theo tieán vaøo Tónh löï thöù hai, laàn löôït cho ñeán tieán vaøo Phi töôûng phi phi töôûng xöù; töø Phi töôûng phi phi töôûng xöù rôøi ra laïi tieán vaøo Voâ sôû höõu xöù, laàn löôït cho ñeán tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát; töø Tónh löï thöù nhaát rôøi ra laïi tieán vaøo Tónh löï thöù hai, laàn löôït cho ñeán tieán vaøo Tónh löï thöù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 482

tö. Luùc aáy ñoái vôùi taát caû Ñaúng chí cuûa ñòa treân-ñòa döôùi nhö vaäy, xoay voøng tieán vaøo-rôøi ra ñaõ khieán cho heát söùc ñieàu thuaän vôùi Tónh löï thöù tö.

Laïi ñoái vôùi Tónh löï thöù tö, töø phaåm Haï tieán vaøo phaåm Trung, töø phaåm Trung tieán vaøo phaåm Thöôïng, nhö vaäy phaåm Thöôïng goïi laø giôùi haïn cuûa Tónh löï thöù tö, töø ñaây laàn löôït daãn daét khôûi leân Nguyeän trí. Vì theá cho neân Toân giaû Theá Höõu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Caùc A-la-haùn bôûi vì lôïi ích cho ngöôøi khaùc, cho neân ñoái vôùi ñòa treân-ñòa döôùi, xoay voøng tieán vaøo-rôøi ra khieán cho meàm maïi thuaän theo Tónh löï thöù tö, neáu luùc gia haïnh thoâng suoát khoâng coù ngöøng treä, thì luùc baáy giôø goïi laø gia haïnh thaønh töïu ñaày ñuû, töø ñaây coù theå daãn daét Nguyeän trí hieän roõ tröôùc maét.” Ñaïi ñöùc noùi raèng: “ÔÛ trong phaùp khoâng ngöøng dieät ñi-khoâng ngöøng khôûi leân vaø cuøng luùc sinh khôûi, nhaän bieát roõ raøng phöông tieän, neáu luùc gia haïnh thoâng suoát khoâng coù ngöøng treä, thì luùc baáy giôø goïi laø gia haïnh thaønh töïu ñaày ñuû, töø ñaây daãn daét khôûi leân Nguyeän trí hieän roõ tröôùc maét.” Hoûi: Tuùc truù tuøy nieäm trí vaø Nguyeän trí duyeân vôùi quaù khöù coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi töùc laø sai bieät, ñoù laø loaïi naøy teân goïi Tuùc truù tuøy nieäm trí, loaïi naøy teân goïi Nguyeän trí duyeân vôùi quaù khöù. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí nhaän bieát veà naêm uaån höõu laäu cuûa thôøi gian tröôùc, Nguyeän trí naøy nhaän bieát veà caùc uaån höõu laäu-voâ laäu. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí nhaän bieát veà naêm uaån cuûa thôøi gian tröôùc ôû coõi Duïc-Saéc, Nguyeän trí naøy nhaän bieát veà caùc uaån cuûa ba coõi vaø khoâng heä thuoäc. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí nhaän bieát veà coïng töôùng cuûa caùc uaån, Nguyeän trí naøy nhaän bieát veà töï töôùng vaø coïng töôùng cuûa caùc uaån, Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí thì phaùp naøy laø coù-phaùp beân ngoaøi cuõng laø coù, Nguyeän trí naøy chæ rieâng phaùp naøy laø coù. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí thì dò sinh coù-Thaùnh giaû cuõng coù, Nguyeän trí naøy chæ rieâng Thaùnh giaû môùi coù. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí thì Hoïc-Voâ hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc ñeàu coù, Nguyeän trí naøy chæ rieâng Voâ hoïc môùi coù. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí thì trong söï noái tieáp nhau cuûa Thôøi giaûi thoaùt-Baát thôøi giaûi thoaùt ñeàu coù, Nguyeän trí naøy chæ coù trong söï noái tieáp nhau cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí döïa vaøo boán Tónh löï Caên baûn, Nguyeän trí naøy chæ döïa vaøo Tónh löï Caên baûn thöù tö.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 483

Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí bao goàm ñaõ töøng ñaït ñöôïc-chöa töøng ñaït ñöôïc, ñaõ töøng luyeän taäp-chöa töøng luyeän taäp, gioáng nhau-khoâng gioáng nhau; Nguyeän trí naøy chæ rieâng chöa töøng ñaït ñöôïc-chöa töøng luyeän taäp-khoâng gioáng nhau. Laïi nöõa, Tuùc truù tuøy nieäm trí luùc baét ñaàu daãn daét phaùt khôûi, chæ coù theå töøng ñôøi töøng ñôøi moät laàn löôït tuøy theo nieäm, sau luùc thaønh töïu ñaày ñuû thì hoaëc laø töøng ñôøi töøng ñôøi moät laàn löôït, hoaëc laø vöôït qua traêm ñôøi-ngaøn ñôøi..., tuøy theo yù muoán aáy ñeàu coù theå tuøy theo nieäm; Nguyeän trí naøy luùc baét ñaàu daãn daét phaùt khôûi vaø luùc thaønh töïu ñaày ñuû, hoaëc laø laàn löôït-hoaëc laø vöôït leân treân, nhö yù nguyeän aáy ñeàu nhaän bieát nhö thaät. Laïi nöõa, Nguyeän trí naøy chæ ñoái vôùi caûnh ñaõ nhaän bieát cuûa Tuùc truù tuøy nieäm trí maø chuyeån, töùc laø coù saùu söï vieäc

thuø thaéng: 1. Maïnh meõ thuø thaéng. 2. Taêng thöôïng thuø thaéng. 3. Vi dieäu thuø thaéng. 4. Thanh tònh thuø thaéng. 5. Saùng toû thuø thaéng. 6. Nhanh choùng thuø thaéng. Huoáng laø nhieàu söï vieäc khaùc nöõa hay sao? Ñoù goïi laø söï sai bieät cuûa Tuùc truù tuøy nieäm trí vaø Nguyeän trí duyeân vôùi quaù khöù. Hoûi: Tha taâm trí vaø Nguyeän trí duyeân vôùi hieän taïi coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi töùc laø sai bieät, ñoù laø loaïi naøy teân goïi Tha taâm trí, loaïi naøy teân goïi Nguyeän trí duyeân vôùi hieän taïi. Laïi nöõa, Tha taâm trí duyeân vôùi moät vaät laøm caûnh, Nguyeän trí naøy duyeân vôùi moät vaät hoaëc laø nhieàu vaät laøm caûnh. Laïi nöõa, Tha taâm trí duyeân vôùi caûnh thuoäc töï töôùng, Nguyeän trí naøy duyeân vôùi caûnh thuoäc töï töôùng vaø coïng töôùng. Laïi nöõa, Tha taâm trí duyeân vôùi söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, Nguyeän trí naøy duyeân vôùi söï noái tieáp nhau cuûa mình vaø ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, Tha taâm trí duyeân vôùi taâm-taâm sôû phaùp, Nguyeän trí naøy duyeân vôùi naêm uaån. Laïi nöõa, Tha taâm trí döïa vaøo boán Tónh löï Caên baûn, Nguyeän trí naøy chæ döïa vaøo Tónh löï Caên baûn thöù tö. Laïi nöõa, Tha taâm trí thì phaùp naøy laø coù-phaùp beân ngoaøi cuõng laø coù, Nguyeän trí naøy chæ rieâng phaùp naøy laø coù. Laïi nöõa, Tha taâm trí thì dò sinh coù-Thaùnh giaû cuõng coù, Nguyeän trí naøy chæ Thaùnh giaû môùi coù. Laïi nöõa, Tha taâm trí thì Hoïc-Voâ hoïc vaø Phi hoïc phi voâ hoïc ñeàu coù,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 484

Nguyeän trí naøy chæ rieâng Voâ hoïc môùi coù. Laïi nöõa, Tha taâm trí thì trong söï noái tieáp nhau cuûa Thôøi giaûi thoaùt- Baát thôøi giaûi thoaùt ñeàu coù, Nguyeän trí naøy chæ coù trong söï noái tieáp nhau cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt. Laïi nöõa, Tha taâm trí bao goàm ñaõ töøng ñaït ñöôïc-chöa töøng ñaït ñöôïc, ñaõ töøng luyeän taäp-chöa töøng luyeän taäp, gioáng nhau-khoâng gioáng nhau; Nguyeän trí naøy chæ rieâng chöa töøng ñaït ñöôïc-chöa töøng luyeän taäp- khoâng gioáng nhau. Laïi nöõa, Tha taâm trí bao goàm höõu laäu-voâ laäu, Nguyeän trí naøy chæ rieâng höõu laäu. Laïi nöõa, Tha taâm trí duyeân vôùi phaùp heä thuoäc coõi Duïc-Saéc vaø phaùp khoâng heä thuoäc laøm caûnh, Nguyeän trí naøy duyeân vôùi phaùp heä thuoäc ba coõi vaø phaùp khoâng heä thuoäc laøm caûnh. Laïi nöõa, Nguyeän trí naøy chæ ñoái vôùi caûnh ñaõ nhaän bieát cuûa Tha taâm trí maø chuyeån, töùc laø coù saùu söï vieäc thuø thaéng, ñoù laø maïnh meõ thuø thaéng..., noùi nhö tröôùc. Huoáng laø nhieàu söï vieäc khaùc nöõa hay sao? Ñoù goïi laø söï sai bieät cuûa Tha taâm trí vaø Nguyeän trí duyeân vôùi hieän taïi. Hoûi: Vì sao Nguyeän trí coù theå nhaän bieát vò lai? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Duøng quaù khöù-hieän taïi ñeå so saùnh maø nhaän bieát vò lai, ví nhö ngöôøi laøm ruoäng gieo haït gioáng roài, so saùnh maø nhaän bieát nhaát ñònh coù keát quaû sinh ra nhö vaäy, trí aáy cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Neáu nhö vaäy thì Nguyeän trí phaûi laø trí Tæ löôïng, khoâng phaûi laø trí Hieän löôïng. Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Nguyeän trí naøy khoâng caàn phaûi quaùn xeùt nhaân maø coù theå nhaän bieát quaû, khoâng caàn phaûi quaùn xeùt quaû maø coù theå nhaän bieát nhaân, vì theá cho neân trí naøy laø trí Hieän löôïng chöù khoâng phaûi laø trí Tæ löôïng. Hoûi: Vì sao Nguyeän trí nhaän bieát veà coõi Voâ saéc? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì quaùn xeùt söï sai bieät cuûa Ñaúng löu vaø hieän haønh,

nhö nhìn ngöôøi ñi treân ñöôøng maø bieát laø töø nôi naøo ñeán. Coù ngöôøi noùi: Neáu nhö vaäy thì Nguyeän trí phaûi laø trí Tæ löôïng, khoâng phaûi laø trí Hieän löôïng. Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Nguyeän trí naøy khoâng quaùn xeùt nhaân maø nhaän bieát quaû, khoâng quaùn xeùy quaû maø nhaän bieát nhaân, bôûi vì trí naøy laø trí Hieän löôïng chöù khoâng phaûi laø trí Tæ löôïng. Nhöng Thanh vaên-Ñoäc giaùc bôûi vì coù loãi laàm do taäp khí coøn soùt laïi, cho neân ñoái vôùi caûnh cuûa nguyeän phaûi gia haïnh thì môùi nhaän bieát; Nhö Lai vónh vieãn khoâng coøn loãi laàm cuûa taäp khí coøn soùt laïi, cho neân ñoái

vôùi nguyeän thì khôûi taâm lieàn nhaän bieát. Hoûi: Nguyeän trí cuûa Ñöùc Theá Toân vì sao coù theå nhaän bieát taâm töôùng sai bieät cuûa taát caû höõu tình? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñieàu naøy khoâng caàn phaûi hoûi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñaây laø caûnh giôùi khoâng theå nghó baøn cuûa chö Phaät. Coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaây ñaõ phaân bieät so saùnh maø baây giôø coù theå nhaän bieát. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì giöõ laáy moät phaàn cuûa Thöùc ñaõ nhaän bieát veà taâm töôùng sai bieät cuûa höõu tình, töông töï maø nhaän bieát nhöõng höõu tình khaùc. Nhö luùc theá giôùi hoaïi ñi, phaàn nhieàu höõu tình sinh ñeán coõi trôøi Cöïc Quang Tònh, ôû coõi aáy laàn löôït xoay voøng hoûi han veà söï vieäc cuûa ñôøi tröôùc, sau ñoù duøng Tuùc truù tuøy nieäm trí maø nhaän bieát; Ñöùc Phaät cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät deã daøng thoâng hieåu ñoái vôùi duyeân khôûi, cho neân nhaän bieát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät töï taïi ñoái vôùi Nguyeän trí, cho neân nhaän bieát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät deã daøng thoâng hieåu ñoái vôùi nghieäp cuûa mình, cho neân nhaän bieát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät deã daøng thoâng hieåu ñoái vôùi Ñaúng löu, cho neân nhaän bieát. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät deã daøng thoâng hieåu ñoái vôùi hieän haønh sai bieät, cho neân nhaän bieát. Toân giaû noùi raèng: “Ñöùc Phaät ñoái vôùi taâm giôùi cuûa höõu tình, muoán bieát lieàn bieát chöù khoâng nhôø vaøo gia haïnh, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi, bôûi vì luùc baét ñaàu ñaït ñöôïc quaû vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Boà-ñeà, thì chuûng loaïi cuûa trí naøy ñeàu ñaõ ñaït ñöôïc.” Hoûi: Vì sao phaùt khôûi Nguyeän trí nhö vaäy? Ñaùp: Bôûi vì laøm lôïi ích cho ngöôøi khaùc. Nghóa laø tröôùc khi khôûi leân Nguyeän trí, phaûi quaùn xeùt yù thích sai bieät cuûa caùc höõu tình, sau ñoù tuøy theo thích hôïp ñeå laøm söï vieäc lôïi ích; ví nhö thaày thuoác gioûi, tröôùc phaûi quan saùt veà töôùng traïng sai bieät cuûa ngöôøi beänh, roài sau ñoù môùi trao cho thuoác uoáng. Hoûi: Nguyeän trí neân noùi laø thieän, hay laø voâ kyù? Ñaùp: Hoaëc laø thieän, hoaëc laø voâ kyù. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí chæ laø moät, ñoù laø thuoäc veà Tónh löï thöù tö, chæ laø thieän. Coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí coù hai, ñoù laø thuoäc veà Tónh löï thöù tö vaø

coõi Duïc, ñeàu chæ laø thieän. Coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí coù ba, ñoù laø thieän cuûa Tónh löï thöù tö, thieän-voâ kyù cuûa coõi Duïc. Coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí coù naêm, ñoù laø boán Tónh löï vaø coõi Duïc, ñeàu chæ laø thieän. Coù ngöôøi noùi:

Nguyeän trí coù saùu, ñoù laø thieän cuûa boán Tónh löï, thieän-voâ kyù cuûa coõi Duïc. Coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí coù baûy, ñoù laø ba tónh löï treân chæ laø thieän, Tónh löï thöù nhaát vaø coõi Duïc ñeàu laø thieän-voâ kyù. Coù ngöôøi noùi: Nguyeän trí coù möôøi, ñoù laø boán Tónh löï vaø coõi Duïc, ñeàu coù thieän-voâ kyù. Noùi nhö vaäy thì neân bieát nhö tröôùc noùi coù saùu laø thích hôïp. Hoûi: Nguyeän trí chæ thuoäc veà Tónh löï thöù tö, laïi chæ laø thieän, vì sao laïi noùi laø thieän cuûa boán Tónh löï, thieän-voâ kyù cuûa coõi Duïc? Ñaùp: Nguyeän trí thaät ra chæ thuoäc veà Tónh löï thöù tö vaø chæ laø thieän, nhöng trong naøy döïa vaøo yù saâu kín maø noùi, bôûi vì Nguyeän trí vaø sau Nguyeän trí cuøng chung duyeân khôûi maø noùi laø trí, cho neân ñeàu goïi laø Nguyeän trí. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Ñoù laø Sö Du-giaø tröôùc tieân döïa vaøo Tónh löï thöù tö phaùt khôûi Nguyeän trí maø nhaän bieát veà phaùp ñaõ nhaän bieát, vaãn duyeân vôùi phaùp naøy tieán vaøo Tónh löï thöù ba, laàn löôït cho ñeán vaãn duyeân vaøo phaùp naøy, khôûi leân taâm thieän cuûa coõi Duïc; töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn vaãn duyeân vaøo phaùp naøy, khôûi leân taâm thieän hoaëc laø taâm voâ kyù cuûa coõi Duïc, maø noùi veà phaùp ñaõ nhaän bieát. Trong naøy, hoaëc laø Caên baûn, hoaëc laø daáy khôûi sau, ñeàu noùi teân goïi laø Nguyeän trí, vì theá cho neân noùi hoaëc laø thieän, hoaëc laø voâ kyù. Theá naøo laø haïnh Voâ tranh? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Trong ñeä töû cuûa Ta, Tyø kheo Thieän Hieän laø baäc nhaát truù trong haïnh Voâ tranh.” Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng phaân bieät roäng ra, theá naøo laø haïnh Voâ tranh, Voâ tranh goïi cho phaùp naøo? Kinh aáy laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì trong kinh khoâng giaûi thích, thì nay caàn phaûi giaûi thích, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø haïnh Voâ tranh? Ñaùp: Taát caû A-la-haùn kheùo thoâng hieåu veà thôøi gian beân trong, nhöng beân ngoaøi thì khoâng nhö vaäy. Neáu cuõng kheùo thoâng hieåu veà thôøi gian beân ngoaøi thì goïi laø haïnh Voâ tranh.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 487

Theá naøo laø thôøi gian beân trong (noäi thôøi)? Ñoù laø phieàn naõo voán coù trong söï noái tieáp nhau cuûa mình. Theá naøo laø thôøi gian beân ngoaøi (ngoaïi thôøi)? Ñoù laø phieàn naõo voán coù trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc. Ngaên chaën phieàn naõo naøy thì goïi laø kheùo thoâng hieåu. Taát caû A-la-haùn ñoái vôùi phieàn naõo voán coù trong söï noái tieáp nhau cuûa mình, ñeàu ñaõ ngaên chaën vaø ñoaïn boû; ñoái vôùi phieàn naõo voán coù trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, thì khoâng quyeát ñònh. Neáu cuõng coù theå ngaên chaën thì goïi laø haïnh Voâ tranh. Coù ngöôøi noùi: Thôøi goïi laø ba thôøi, töùc laø thôøi gian ñaàu ngaøy-thôøi gian giöõa ngaøy-thôøi gian cuoái ngaøy, ôû trong ba thôøi gian naøy cheá ngöï caùc phieàn naõo, goïi laø kheùo thoâng hieåu. Taát caû A-la-haùn ñoái vôùi phieàn naõo thuoäc ba thôøi gian trong söï noái tieáp nhau cuûa mình, ñeàu ñaõ cheá ngöï vaø ñoaïn boû; ñoái vôùi phieàn naõo thuoäc ba thôøi gian trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, thì khoâng quyeát ñònh. Neáu cuõng coù theå cheá ngöï thì goïi laø haïnh Voâ tranh. Coù ngöôøi noùi: Thôøi goïi laø saùu thôøi, töùc laø ngaøy vaø

ñeâm ñeàu coù ba thôøi gian ñaàu-giöõa-cuoái, ôû trong saùu thôøi gian naøy cheá ngöï caùc phieàn naõo, goïi laø kheùo thoâng hieåu. Taát caû A-la-haùn ñoái vôùi phieàn naõo thuoäc saùu thôøi gian trong söï noái tieáp nhau cuûa mình, ñeàu ñaõ cheá ngöï vaø ñoaïn boû; ñoái vôùi phieàn naõo thuoäc saùu thôøi gian trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, thì khoâng quyeát ñònh. Neáu cuõng coù theå cheá ngöï thì goïi laø haïnh Voâ tranh. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Khoâng phaûi laø noùi khoâng coù phieàn naõo tranh chaáp trong söï noái tieáp nhau cuûa mình, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh; chæ bôûi vì coù theå ngaên chaën phieàn naõo tranh chaáp trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tranh chaáp laø ñoái vôùi ngöôøi khaùc maø noùi, chöù khoâng phaûi laø ñoái vôùi chính mình.” Hoûi: Vì sao ngaên chaën vaø cheá ngöï phieàn naõo, goïi laø kheùo thoâng hieåu? Ñaùp: Caàn phaûi nhôø vaøo phöông tieän Giaùc Tueä hieän roõ tröôùc maét, thì môùi coù theå ngaên chaën vaø cheá ngöï phieàn naõo cuûa mình-cuûa ngöôøi, cho neân goïi laø kheùo thoâng hieåu. Hoûi: Voâ tranh goïi cho phaùp naøo? Ñaùp: Khieán cho söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc khoâng coù taïp ueá maø chuyeån, nghóa laø caùc phieàn naõo luoân luoân laøm thaám öôùt-giaây baån- taïp ueá. Ngöôøi ñaït ñöôïc Voâ tranh thì khoâng laøm cho phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc bò thaám öôùt-giaây baån-taïp ueá; töùc laø nghóa

veà söï xa lìa caùc phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc. Coù ngöôøi noùi: Vaên naøy neân noùi ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc khoâng coù gì soùt laïi maø chuyeån, nghóa laø ngöôøi ñaït ñöôïc Voâ tranh, nhö ñoái vôùi phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa mình ñaõ vónh vieãn ñoaïn tröø khoâng coù gì soùt laïi, nhö vaäy ñoái vôùi phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc cuõng coù theå ngaên chaën vaø cheá ngöï khieán cho khoâng coù gì soùt laïi; töùc laø nghóa veà ngaên chaën taát caû caùc phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc seõ laøm cho hoï khôûi leân. Coù ngöôøi noùi: Vaên naøy neân noùi ñoái vôùi söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc khoâng coù gì sai bieät maø chuyeån, nghóa laø ngöôøi ñaït ñöôïc Voâ tranh, nhö coù theå ngaên chaën phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi thaân khieán cho hoï khoâng sinh khôûi, nhö vaäy cuõng coù theå ngaên chaën phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa keû oaùn-ngöôøi bình thöôøng, khieán cho hoï khoâng sinh khôûi; töùc laø nghóa veà bình ñaúng ngaên chaën vaø cheá ngöï caùc phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc. Hoûi: Kheùo thoâng hieåu thôøi gian beân ngoaøi vaø khoâng coù taïp ueá maø chuyeån, coù gì sai bieät? Ñaùp: Kheùo thoâng hieåu thôøi gian beân ngoaøi, ñoù laø Tueä; khoâng coù taïp ueá maø chuyeån, ñoù laø phieàn naõo khoâng sinh khôûi. Laïi nöõa, A-la-haùn aáy thöïc haønh naêm loaïi phaùp, khieán cho phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc khoâng khôûi leân. Nhöõng gì laø naêm phaùp? Ñoù laø: 1. Oai nghi loä trong saùng. 2. Noùi naêng vaø im laëng hôïp thôøi. 3. Kheùo löôøng tính ñi hay ôû. 4. Phaân bieät neân nhaän hay khoâng neân nhaän. 5. Quaùn saùt Boå-ñaëc-giaø-la. Oai nghi loä trong saùng, nghóa laø A-la-haùn

aáy tröôùc ñoù ngoài ôû moät nôi, neáu ngöôøi khaùc ñeán thì quaùn xeùt taâm yù cuûa hoï, duøng oai nghi naøo ñeå hoï khoâng daáy khôûi phieàn naõo? Neáu bieát laø do oai nghi naøy maø hoï sinh ra phieàn naõo, thì lieàn rôøi boû oai nghi naøy truù vaøo oai nghi khaùc. Neáu khoâng daáy khôûi phieàn naõo thì nhö tröôùc ñaây truù trong oai nghi ban ñaàu, truù trong oai nghi khaùc cuõng nhö vaäy. Noùi naêng vaø im laëng hôïp thôøi, nghóa laø A-la-haùn aáy luùc thaáy ngöôøi khaùc ñeán thì quaùn xeùt taâm yù cuûa hoï, laø neân troø chuyeän vôùi nhau, hay laø neân im laëng? Quaùn xeùt roài neáu thaáy troø chuyeän maø daáy khôûi phieàn naõo cho hoï, thì tuy raát muoán noùi nhöng vaãn im laëng. Neáu thaáy bôûi vì im laëng maø hoï daáy khôûi phieàn naõo, thì tuy khoâng muoán noùi maø vaãn noùi chuyeän vôùi hoï. Neáu ñi treân ñöôøng thaáy coù hai ngöôøi ñi ñeán, thì quaùn xeùt ngöôøi

naøo thích hôïp ñeå coù theå noùi chuyeän tröôùc? Quaùn xeùt roài neáu thaáy luùc troø chuyeän vôùi ngöôøi naøy maø ngöôøi kia daáy khôûi phieàn naõo, thì noùi chuyeän vôùi ngöôøi kia; ñoái vôùi ngöôøi kia cuõng nhö vaäy. Neáu cuøng troø chuyeän vôùi caû hai maø daáy khôûi phieàn naõo, thì lieàn im laëng; im laëng vôùi caû hai cuõng nhö vaäy. Neáu noùi chuyeän hay laø im laëng ñeàu daáy khôûi phieàn naõo, thì traùnh ñöôøng cho hoï, ñeå khoâng daáy khôûi phieàn naõo. Kheùo löôøng tính ñi hay ôû, nghóa laø A-la-haùn aáy tuøy theo nôi cö truù thì lieàn quaùn saùt, mình neân ôû laïi hay laø neân ñi? Neáu thaáy luùc ôû laïi maø daáy khôûi phieàn naõo cho ngöôøi khaùc, thì nôi cö truù tuy yeân oån, ñoà vaät sinh hoaït ñaày ñuû doài daøo, tuøy thuaän vôùi phaåm thieän maø vaãn ra ñi. Neáu thaáy bôûi vì ra ñi maø daáy khôûi phieàn naõo cho ngöôøi khaùc, thì nôi cö truù tuy khoâng yeân oån, ñoà vaät sinh hoaït khoâng ñaày ñuû, khoâng tuøy thuaän vôùi phaåm thieän maø vaãn chòu khoù ôû laïi. Phaân bieät neân nhaän hay khoâng neân nhaän, nghóa laø A-la-haùn aáy neáu coù Thí chuû ñem ñoà vaät sinh hoaït ñeán giuùp ñôõ, thì quaùn xeùt taâm yù cuûa hoï laø nhaän hay khoâng neân nhaän? Quaùn xeùt roài neáu thaáy nhaän maø daáy khôûi phieàn naõo cho hoï, thì tuy laø ñoà vaät caàn duøng maø vaãn khoâng nhaän. Neáu thaáy khoâng nhaän maø daáy khôûi phieàn naõo cho hoï, thì tuy laø ñoà vaät khoâng caàn duøng maø vaãn coá yù nhaän. Quaùn saùt Boå-ñaëc-giaø-la, nghóa laø A-la-haùn aáy bôûi vì khaát thöïc cho neân phaûi ñi vaøo thaønh aáp-ngoõ xoùm vaø nhaø ngöôøi khaùc, quaùn saùt trai gaùi- giaø treû trong naøy, ñöøng coù ai bôûi vì mình maø daáy khôûi caùc phieàn naõo. Neáu bieát laø hoï khoâng daáy khôûi thì ñi vaøo khaát thöïc. Neáu bieát laø hoï daáy khôûi, thì tuy laø raát ñoùi maø vaãn khoâng ñi vaøo. Khoâng coù söï vieäc nhö vaäy ñeå phaân bieät, cho neân giaû söû taát caû höõu tình, bôûi vì thaáy mình maø khôûi leân phieàn naõo, thì mình seõ ñi ñeán moät nôi khoâng coù höõu tình, ñoaïn tuyeät aên uoáng maø cheát, chöù hoaøn toaøn khoâng laøm cho ngöôøi khaùc bôûi vì mình maø khôûi leân phieàn naõo. A-la-haùn aáy tu taäp thöïc haønh naêm loaïi phaùp haønh nhö vaäy, thì coù theå ngaên chaën phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, khieán cho khoâng hieän roõ tröôùc maét. Hoûi: Vì sao A-la-haùn ñaõ ñaït ñöôïc giaûi thoaùt, maø tu veà phaùp naøy ñeå töï troùi buoäc mình? Ñaùp: A-la-haùn aáy tröôùc ñaây laø

chuûng taùnh Boà-taùt, khoâng ñaønh loøng ñeå höõu tình taïo ra ñieàu aùc chuoác laáy khoå ñau, bôûi vì cöùu giuùp hoï cho neân luoân luoân daáy leân nghó raèng: Mình töø voâ thæ ñeán nay cuøng vôùi caùc höõu tình khôûi leân raøng buoäc vôùi nhau, xoay voøng trong naêm neõo nhaän chòu nhöõng khoå ñau khoác lieät, mình may maén ñöôïc thoaùt khoûi thì

phaûi cöùu giuùp cho hoï. Laïi daáy leân nghó raèng: Mình töø voâ thæ ñeán nay, coù luùc laøm nhöõng thaân ca nhi-vuõ nöõ, coù luùc laøm thaân daâm nöõ heøn haï xaáu xa..., traêm ngaøn chuùng sinh do mình maø khôûi leân phieàn naõo, coøn bôûi vì ñieàu naøy maø nhaän chòu ñau khoå trong doøng sinh töû daèng daëc, huoáng gì baây giôø mình lìa tham-saân-si laøm ruoäng phöôùc cho theá gian, hoï khôûi leân phieàn naõo vôùi mình maø khoâng chuoác laáy khoå ñau hay sao, vì vaäy baây giôø mình khoâng neân trôû laïi laøm nhaân duyeân cuûa phieàn naõo! Do ñoù A-la-haùn tuy töï mình giaûi thoaùt maø vì höõu tình cho neân khôûi leân thöïc haønh veà haïnh Voâ tranh. Hoûi: Ñoù laø ngaên chaën phieàn naõo thuoäc töï töôùng cuûa ngöôøi khaùc, hay laø coïng töôùng? Ñaùp: Chæ rieâng töï töôùng coù theå ngaên chaën, khoâng phaûi laø coïng töôùng. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì phieàn naõo thuoäc coïng töôùng, tuøy theo söï thích hôïp cuûa noù, cuøng moät luùc duyeân chung vôùi moät coõi-moät ñòa-moät xöù-moät loaïi, moät thaân ñaõ ñaït ñöôïc, chaáp Ngaõ-ngaõ sôû, hoaëc laø chaáp Ñoaïn-Thöôøng, hoaëc gaït boû cho laø khoâng coù, hoaëc laø chaáp baäc nhaát, hoaëc laø chaáp coù theå thanh tònh, hoaëc laø khôûi leân do döï, Voâ minh khoâng hieåu bieát, taát caû höõu tình luoân luoân tuøy yù khôûi leân, khoâng coù theå ngaên chaën ñöôïc. Vì theá cho neân chæ ngaên chaën phieàn naõo thuoäc töï töôùng. Hoûi: Töï taùnh cuûa haïnh Voâ tranh nhö theá naøo, laø Ñònh hay laø Tueä? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu laø Ñònh thì vaên naøy neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Kheùo thoâng hieåu thôøi gian beân ngoaøi thì goïi laø haïnh Voâ tranh, kheùo thoâng hieåu laø Tueä.” Neáu laø Tueä thì vaên khaùc noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Caàn phaûi luyeän taäp veà Tónh Ñònh-Voâ tranh.” Ñaùp: Neân noùi laø Tueä. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao noùi laø caàn phaûi luyeän taäp veà Tónh Ñònh-Voâ tranh? Ñaùp: Vaên aáy neân noùi laø caàn phaûi luyeän taäp veà Tónh Tueä-Voâ tranh, maø noùi laø caàn phaûi luyeän taäp veà Tónh Ñònh-Voâ tranh, bôûi vì muoán hieån baøy ñi cuøng vôùi Ñònh cho neân goïi laø Ñònh, maø thaät söï laø Tueä. Ñoù goïi laø töï taùnh cuûa Voâ tranh. Nhö töï taùnh, Ngaõ-vaät... cuõng nhö vaäy. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø haïnh Voâ tranh? Ñaùp: Bôûi vì haïnh naøy coù theå ñoái trò vôùi phieàn naõo tranh chaáp cuûa ngöôøi khaùc, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh. Nhöng tranh chaáp (tranh) coù ba loaïi:

1. Tranh chaáp thuoäc phieàn naõo. 2. Tranh chaáp thuoäc uaån. 3. Tranh chaáp ñaáu ñaù. Tranh chaáp thuoäc phieàn naõo, ñoù laø moät traêm leû taùm phieàn naõo. Tranh chaáp thuoäc uaån, ñoù laø caùi cheát. Tranh chaáp ñaáu ñaù, ñoù laø caùc

höõu tình xuùc phaïm nhuïc maï laãn nhau, lôøi noùi choáng ñoái laãn nhau. Neân bieát trong naøy noùi ñeán tranh chaáp thuoäc phieàn naõo, bôûi vì ngaên chaën höõu tình khôûi leân phieàn naõo. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì haïnh naøy coù theå laøm cho mình vaø ngöôøi khoâng coù tranh chaáp, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh, töùc laø nghóa cuûa kheùo tu veà haïnh Voâ ngaõ. Vì theá cho neân Toân giaû Thieän Hieän ñaõ töøng ôû luùc saåm toái, ñeán moät ngoâi chuøa goõ cöûa maø ñöùng ñôïi, Tyø kheo beân trong cöûa hoûi raèng laø ai? Toân giaû Thieän Hieän bôûi vì truù trong Voâ tranh traûi qua thôøi gian daøi tu veà haïnh Voâ ngaõ thuaàn thuïc, cho neân im laëng khoâng coù theå traû lôøi raèng toâi laø Thieän Hieän. Hoài laâu môùi noùi: Ñaây laø do theá gian taïm thôøi ñaët ra teân goïi laø Thieän Hieän. Vaû laïi, Toân giaû aáy ñaõ töøng ñi ñöôøng gaëp phaûi trôøi möa, ñeán traùnh möa beân coång nhaø cuûa moät ngoaïi ñaïo, ngoaïi ñaïo aáy hoûi raèng: Nhaân giaû teân goïi nhö theá naøo? Toân giaû Thieän Hieän bôûi vì truù trong Voâ tranh traûi qua thôøi gian daøi tu veà haïnh Voâ ngaõ thuaàn thuïc, cho neân im laëng khoâng coù theå traû lôøi raèng toâi laø Thieän Hieän. Ñaõ hoûi nhieàu laàn, môùi töø töø traû lôøi raèng: Ñaây laø do theá gian taïm thôøi ñaët ra teân goïi laø Thieän Hieän. Cho neân bieát raèng kheùo tu veà haïnh Voâ ngaõ, laøm cho mình vaø ngöôøi khoâng coù tranh chaáp, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh. Coù ngöôøi noùi: Caùc Sö Du-giaø bôûi vì truù trong haïnh naøy maø ôû trong caûnh coù ñuû yeâu quyù-khoâng yeâu quyù, thích hôïp-khoâng thích hôïp, vöøa yù- khoâng vöøa yù, coù lôïi-khoâng coù lôïi, khoå hay vui, thaûy ñeàu khoâng coù tranh chaáp, cho neân goïi laø haïnh Voâ tranh. Laïi nöõa, Voâ tranh: Noùi veà Coõi, laø rôi vaøo coõi Saéc. Coù ngöôøi noùi: Rôi vaøo coõi Duïc-Saéc. Noùi nhö vaäy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Noùi veà Ñòa, laø thuoäc veà ñòa Tónh löï thöù tö. Coù ngöôøi noùi: Thuoäc veà naêm ñòa, ñoù laø boán Tónh löï vaø coõi Duïc. Noùi nhö vaäy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Noùi veà Sôû y, laø döïa vaøo thaân cuûa coõi Duïc. Noùi veà Haønh töôùng, laø haønh töôùng khoâng roõ raøng. Noùi veà Sôû duyeân, laø duyeân vôùi coõi Duïc, ôû trong coõi Duïc chæ duyeân vôùi phieàn naõo. Coù ngöôøi noùi: Duyeân chung vôùi naêm uaån cuûa coõi Duïc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 492

Noùi nhö vaäy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Noùi veà Nieäm truù, laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bao goàm boán Nieäm truù. Noùi nhö vaäy thì Phaùp nieäm truù laø hôïp lyù. Noùi veà Trí, laø Theá tuïc trí. Noùi veà Tam-ma-ñòa ñi cuøng, khoâng phaûi laø ñi cuøng vôùi Tam-ma- ñòa. Noùi veà Caên töông öng, laø töông öng vôùi Xaû caên. Noùi veà Thôøi gian(theá), laø rôi vaøo ba thôøi gian; duyeân vôùi vò lai. Noùi veà thieän-baát thieän-voâ kyù, laø thieän; duyeân vôùi baát thieän. Coù ngöôøi noùi: Duyeân chung vôùi baát thieän-voâ kyù maø phaàn nhieàu duyeân vôùi baát thieän. Noùi veà heä thuoäc ba coõi-khoâng heä thuoäc, laø heä thuoäc coõi Saéc; duyeân vôùi heä thuoäc coõi Duïc. Noùi veà Hoïc-Voâ hoïc-Phi hoïc phi voâ hoïc, laø Phi hoïc phi voâ hoïc; duyeân vôùi Phi hoïc phi voâ hoïc. Noùi veà do Kieán maø ñoaïn-do Tu maø ñoaïn vaø khoâng ñoaïn, laø do Tu maø ñoaïn; duyeân vôùi do Tu maø ñoaïn. Coù ngöôøi noùi: Duyeân chung vôùi do Kieán-Tu maø ñoaïn, nhöng phaàn nhieàu duyeân vôùi do Tu maø ñoaïn. Noùi veà duyeân vôùi danh-duyeân vôùi nghóa,

thì chæ duyeân vôùi nghóa. Noùi veà duyeân vôùi Töï töông tuïc-Tha töông tuïc vaø Phi töông tuïc, chæ duyeân vôùi Tha töông tuïc. Coù ngöôøi noùi: Duyeân chung vôùi Töï-Tha töông tuïc, nhöng phaàn nhieàu duyeân vôùi Tha töông tuïc. Khôûi leân ôû nôi naøo? Neân noùi laø khôûi leân ôû coõi Duïc chöù khoâng phaûi laø coõi Saéc-Voâ saéc. Trong coõi Duïc thì chæ coù loaøi ngöôøi, chöù khoâng phaûi laø loaøi khaùc. Trong loaøi ngöôøi thì chæ coù ba chaâu, chöù khoâng phaûi laø chaâu Baéc Caâu-loâ. Trong ba chaâu thì ngöôøi nam-ngöôøi nöõ ñeàu coù theå khôûi leân. Toân giaû Chuùng Theá noùi raèng: “Chæ coù chaâu Thieäm Boä, chæ coù ngöôøi nam coù theå khôûi leân.” Noùi nhö vaäy thì caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Nhöõng Boå-ñaëc-giaø-la naøo khôûi leân? Laø Thaùnh giaû chöù khoâng phaûi laø dò sinh, chæ coù Voâ hoïc chöù khoâng phaûi laø Höõu hoïc. Trong Voâ hoïc chæ coù Baát thôøi giaûi thoaùt chöù khoâng phaûi laø Thôøi giaûi thoaùt. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caàn phaûi ñaït ñöôïc Ñònh töï taïi, vaø trong söï noái tieáp nhau khoâng bò phieàn naõo níu giöõ, thì môùi coù theå khôûi leân. Hoûi: Ñöùc Phaät-Ñoäc giaùc-Thanh vaên ñeán cöùu caùnh, cuõng truù trong haïnh Voâ tranh hay khoâng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu caùc baäc aáy

cuõng truù trong haïnh Voâ tranh, thì haïnh Voâ tranh coù theå ngaên chaën phieàn naõo trong söï noái tieáp nhau cuûa ngöôøi khaùc, vì sao vaãn coøn coù traêm ngaøn chuùng sinh duyeân vaøo caùc baäc aáy maø khôûi leân phieàn naõo? Neáu caùc baäc aáy khoâng truù trong haïnh Voâ tranh, thì trong kinh noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Toân giaû Thieän Hieän laø baäc nhaát truù trong haïnh Voâ tranh.” Vò aáy caên taùnh yeáu keùm maø haõy coøn truù trong haïnh Voâ tranh, Ñöùc Phaät- Ñoäc giaùc-Thanh vaên ñeán cöùu caùnh laø caên taùnh thuø thaéng, maø caùc baäc aáy vì sao khoâng coù theå truù trong haïnh Voâ tranh? Ñaùp: Neân noùi laø Ñöùc Phaät-Ñoäc giaùc-Thanh vaên ñeán cöùu caùnh, cuõng truù trong haïnh Voâ tranh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao vaãn coøn coù traêm ngaøn chuùng sinh duyeân vaøo caùc baäc aáy maø khôûi leân phieàn naõo? Ñaùp: Ñöùc Phaät vaø Thanh vaên ñeán cöùu caùnh, ñeàu laø thuyeát phaùp giaùo hoùa ngöôøi khaùc, ñeàu ñaït ñöôïc Nguyeän trí, quaùn saùt höõu tình thì baây giôø mình coù theå laøm cho hoï khoâng khôûi leân phieàn naõo ñoái vôùi mình maø gieo troàng caên thieän hay khoâng? Neáu bieát laø coù theå thì ñeán giaùo hoùa hoï. Neáu bieát laø hoï khoâng theå naøo khoâng khôûi leân phieàn naõo, nhöng coù theå khieán cho hoï gieo troàng caên thieän, thì lieàn nghó raèng thaø hoï khôûi leân phieàn naõo, cuõng caàn phaûi laøm cho hoï gieo troàng caên thieän. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neáu hoï coù theå khôûi leân caên thieän thuø thaéng chæ baèng maûy loâng, thì coù theå huûy dieät caùc aùc haïnh-phieàn naõo nhö nuùi cao. Neáu bieát caû hai ñeàu khoâng coù theå thì phöông tieän maø traùnh ñi, hôn haún gaáp traêm ngaøn laàn so vôùi Thieän Hieän. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät-Ñoäc giaùc-Thanh vaên ñeán cöùu caùnh, khoâng truù trong haïnh Voâ tranh. Hoûi: Vì sao Thieän Hieän coù theå truù trong haïnh Voâ tranh, Ñöùc Phaät vaø Thanh vaên ñeán cöùu caùnh laø caên taùnh thuø thaéng, maø khoâng coù theå truù trong haïnh Voâ tranh? Ñaùp: Toân giaû Thieän Hieän yeâu

thích toân troïng luoân luoân tu taäp ôû trong haïnh Voâ tranh, Ñöùc Phaät… thì khoâng nhö vaäy, bôûi vì khoâng phaûi laø ñoái vôùi haïnh Voâ tranh khôûi leân yù töôûng voâ cuøng toân troïng, nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù theå truù trong haïnh aáy. Noùi nhö vaäy thì Ñöùc Phaät… cuõng truù trong haïnh Voâ tranh, nhöng khoâng truù nhieàu bôûi vì giaùo hoùa höõu tình. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caên taùnh cuûa caùc höõu tình ñöôïc giaùo hoùa khoâng nhö nhau, coù loaïi neân khuyeân nhuû, coù loaïi neân quôû traùch, coù loaïi neân khen ngôïi, sau ñoù tieán vaøo giaùo phaùp, tuy hoï ôû caùc phaàn vò quôû traùch… coù luùc khôûi leân tham-saân-maïn, nhöng chaéc chaén nhôø vaøo ñaây maø gieo troàng caùc caên thieän. Vì

theá cho neân Nhö Lai vaø Xaù-lôïi-töû…, tuy coù theå luoân luoân truù trong haïnh Voâ tranh, maø bôûi vì giaùo hoùa höõu tình, cho neân khoâng truù nhieàu trong haïnh aáy. Hoûi: Voâ tranh laø gia haïnh ñaït ñöôïc, hay laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc? Ñaùp: Coù luùc laø gia haïnh ñaït ñöôïc, coù luùc laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên-Ñoäc giaùc do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh cho neân hieän roõ ôû tröôùc maét. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät vaø Ñoäc giaùc ñeàu lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh cho neân hieän roõ ôû tröôùc maét. Coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät-Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên ñeán cöùu caùnh ñeàu lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi; Thanh vaên khaùc do gia haïnh maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh maø hieän roõ ôû tröôùc maét. Noùi nhö vaäy laø neáu quyeát ñònh coù theå ñaït ñöôïc thì ñoù laø lìa nhieãm ñaït ñöôïc, bôûi vì ñaït ñöôïc luùc Taän trí hieän khôûi, sau khi thöïc hieän gia haïnh môùi hieän roõ ôû tröôùc maét. Ñöùc Phaät khoâng do gia haïnh, Ñoäc giaùc do gia haïnh baäc Haï, Thanh vaên do gia haïnh baäc Trung hoaëc laø baäc Thöôïng. Nhöng coù luùc Voâ tranh do gia haïnh cuûa Ñònh Bieân teá maø ñaït ñöôïc, bôûi vì gia haïnh maø hieän roõ ôû tröôùc maét. Hoûi: Voâ tranh naøy gia haïnh nhö theá naøo? Ñaùp: Duøng taát caû caùc ñòa vaø Ñònh Bieân teá laøm gia haïnh, noùi roäng ra nhö trong phaàn Nguyeän trí. Nhö trong kinh noùi: “Tyø kheo Thieän Hieän tu haïnh Voâ tranh, chöùng phaùp tuøy theo phaùp.” Hoûi: Voâ tranh khoâng coù theå ñoaïn caùc phieàn naõo, vì sao Ñöùc Theá Toân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy? Ñaùp: Toân giaû aáy töø xöa ñeán nay yeâu thích tu taäp ñoái vôùi haïnh Voâ tranh, nhôø vaøo haïnh naøy laàn löôït chuyeån ñoåi coù theå khôûi leân Thaùnh ñaïo, ñaïo caùc phieàn naõo, thaønh baäc A-la-haùn, töø ñaây coù theå khôûi leân Voâ tranh hieän roõ tröôùc maét. Döïa vaøo yù saâu kín naøy cho neân ñöa ra caùch noùi naøy, khoâng phaûi laø noùi Voâ tranh coù theå ñoaïn phieàn naõo. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Töøng nghe Toân giaû xöa kia nhôø vaøo hai duyeân phaùt khôûi Chaùnh nguyeän ôû trong Voâ tranh: 1. Nhôø vaøo thaáy. 2. Nhôø vaøo nghe. Nhôø vaøo thaáy, ñoù laø ôû xöa kia thaáy ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät do truù trong

Voâ tranh, cöù moãi khi ñeán thaønh aáp-ñöôøng ñi-phoá chôï, mong sao baûo veä höõu tình khieán cho khoâng khôûi leân phieàn naõo. Nhôø vaøo nghe, ñoù laø ôû xöa kia nghe ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät do truù trong Voâ tranh, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Ñaõ thaáy-nghe roài khôûi leân söï nhôù nghó ñuùng ñaén, tuøy theo maø tu taäp boá thí-trì giôùi-ña vaên-tinh caàn-Phaïm haïnh, taát caû ñeàu duøng ñeå hoài höôùng cho Voâ tranh: Nguyeän cho con ôû ñôøi vò lai laøm ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät luoân luoân truù trong Voâ tranh, mong sao baûo veä höõu tình nhö ñieàu ñaõ thaáy-nghe veà caùc ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät. Nhôø vaøo nguyeän löïc aáy caûm ñöôïc Chuùng ñoàng phaàn, ôû trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni, laøm ñeä töû baäc nhaát truù vaøo haïnh Voâ tranh, bôûi vì Voâ tranh cho neân raát nhanh choùng chöùng ñöôïc quaû A-la-haùn. Bôûi vì Voâ tranh chaéc chaén döïa vaøo thaân Voâ hoïc. Döïa vaøo yù saâu kín naøy, cho neân trong kinh noùi raèng: “Tu haïnh Voâ tranh, chöùng phaùp tuøy theo phaùp.” Hoûi: Voâ tranh thöïc hieän coâng haïnh gì? Ñaùp: Thöïc hieän coâng haïnh vaéng laëng, bôûi vì laøm vaéng laëng caùc phieàn naõo cuûa ngöôøi khaùc. Nhö noùi: “Trong ñeä töû cuûa Ta thì Nhaân Nho Ñoàng laø thoâng tueä (hieäp tueä) baäc nhaát...” Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán phaân bieät nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: “Ñöùc Theá Toân ghi nhaän vaø noùi naêm traêm ñeä töû, taát caû tuøy theo naêng löïc voán coù baäc nhaát song song.” Nay Luaän sö cuûa baûn luaän naøy, bôûi vì muoán hieån baøy veà sai bieät ôû trong baäc nhaát song song töông töï, maø soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân ghi nhaän vaø noùi caùc ñeä töû laø song song baäc nhaát? Ñaùp: Toân giaû Theá Höõu noùi raèng: “Ñöùc Theá Toân muoán hieån baøy trong caùch noùi phaùp kheùo leùo thì Thaày vaø ñeä töû taøi ñöùc haøi hoøa khoâng coù tranh chaáp, khoâng giaáu kín coâng ñöùc chaân thaät cuûa nhau; khoâng phaûi laø nhö ngoaïi ñaïo vì danh lôïi cho neân loøng daï chöùa ñaày ganh gheùt, ñeä töû vaø Thaày noùi xaáu laãn nhau. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán hieån baøy trong caùch noùi phaùp kheùo leùo thì ñeä töû coøn coù coâng ñöùc chaân thaät ñaùng khen ngôïi-ñaùng ghi nhaän, huoáng laø ñoái vôùi Thaày hay sao? Trong caùch noùi phaùp xaáu aùc thì Thaày haõy coøn khoâng coù coâng ñöùc chaân thaät coù theå ghi nhaän, huoáng gì laø ñeä töû hay sao? Laïi nöõa, muoán hieån baøy trong caùch noùi phaùp kheùo leùo thì keo kieät

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 496

baån thæu vónh vieãn ñoaïn boû, Thaày vaø ñeä töû ca ngôïi neâu cao coâng ñöùc chaân thaät cuûa nhau; khoâng phaûi laø nhö ngoaïi ñaïo bôûi vì coù keo kieät baån thæu, cho neân Thaày ñoái vôùi ñeä töû, ñeä töû ñoái vôùi Thaày, haõy coøn khoâng muoán nghe ngöôøi khaùc ca ngôïi, huoáng gì laø töï mình noùi ra hay sao? Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân hieån baøy veà nhöõng söï vieäc maø mình caàn laøm ñeàu ñaõ hoaøn thaønh, bôûi vì buoâng boû gaùnh naëng daïy doã truyeàn trao cho neân töï nhieân maø yeân oån. Laïi nöõa, muoán hieån baøy veà Tyø kheo bôûi vì tu gia haïnh ñuùng ñaén, cho neân coù nôi trôû veà chöù khoâng phaûi laø xa xaêm muø mòt. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán laøm cho ôû trong coâng ñöùc ñaõ khen ngôïi, tuøy theo söï yeâu thích aáy maø an truù nhieàu, bôûi vì sinh taâm cung kính toân troïng, cho

neân yù mong muoán ñöôïc ñaày ñuû. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät vì khuyeán khích haøng Tyø kheo môùi hoïc, khieán cho sinh loøng mong moûi öa thích maø chòu khoù tu taäp.” Ñaïi ñöùc noùi raèng: “Do hai nhaân duyeân cho neân Ñöùc Theá Toân ghi nhaän vaø noùi ñeán coâng ñöùc cuûa ñeä töû: 1. Hieån baøy nieàm vui truù trong phaùp hieän taïi cuûa mình. 2. Thöôøng xoùt höõu tình ôû ñôøi sau. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân töï mình hieån baøy ôû trong chín möôi saùu chuùng cuûa caùc ngoaïi ñaïo, thì chuùng cuûa mình laø hôn haún. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán hieån baøy Ñöùc Phaät xuaát hieän ôû theá gian coù lôïi ích to lôùn, ñoù laø luùc Ñöùc Phaät xuaát theá, môùi coù nhöõng caëp Boà- taùt baäc nhaát nhö vaäy xuaát hieän, chöù khoâng phaûi laø luùc khoâng coù Phaät. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán khieán cho ôû trong caùc phaàn coâng ñöùc sai bieät, bôûi vì öa thích töøng loaïi rieâng bieät, hoan hyû chòu khoù tu taäp rôøi boû nhöõng söï löôøi nhaùc, cho neân mau choùng chöùng ñöôïc nhöõng coâng ñöùc. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán duøng söï ñaït ñöôïc cuûa ñeä töû, ñeå chöùng minh cho nhöõng ñieàu ñaõ noùi laø chaân thaät. Laïi nöõa, muoán ngaên chaën söï phæ baùng laø trong caùch noùi phaùp kheùo leùo, khoâng coù phaùp hieän chöùng cuûa baäc Thöôïng nhaân. Laïi nöõa, Ñöùc Theá Toân muoán ngaên chaën nhöõng ngöôøi nhìn thaáy hình dung tieàu tuïy cuûa caùc Tyø kheo maø sinh loøng khinh maïn, hieån baøy nhöõng vò naøy ñeàu coù coâng ñöùc thuø thaéng.” Caùc Luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Bôûi vì thuaän theo phaùp cuûa chö Phaät. Nghóa laø phaùp cuûa haèng haø sa soá Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc xuaát hieän giöõa theá gian, ñeàu ghi nhaän trong chuùng ñeä töû voán coù nhieàu caëp coâng ñöùc baäc nhaát, Ñöùc Phaät hieän taïi cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 497

Laïi nöõa, muoán khieán cho ngöôøi theá gian yeâu thích caùc coâng ñöùc rieâng bieät, nghe maø sinh taâm hoan hyû, bôûi vì ñoái vôùi Chaùnh phaùp cuûa Ñöùc Phaät, khôûi taâm toân troïng gieo troàng caùc caên thieän, cho neân ñaït ñöôïc lôïi ích to lôùn. Laïi nöõa, bôûi vì muoán trang nghieâm cho ñoà chuùng cuûa chö Phaät vò lai. Nghóa laø Ñöùc Phaät ghi nhaän cho caùc ñeä töû roài, voâ löôïng höõu tình hoaëc laø thaáy-hoaëc laø nghe, ñeàu sinh taâm hoan hyû phaùt khôûi Chaùnh nguyeän, thuaän theo phaùp boá thí-trì giôùi-ña vaên-chaùnh caàn-Phaïm haïnh ñaõ tu taäp, ñeàu ñem hoài höôùng cho coâng ñöùc baäc nhaát: Nguyeän cho con ôû ñôøi vò lai, ñöôïc tham döï vaøo soá caùc baäc Chaùnh só nhö vaäy trong giaùo phaùp cuûa Ñöùc Phaät, ñeå laøm ñoà chuùng trang nghieâm cuûa Ñöùc Phaät aáy. Laïi nöõa, bôûi vì muoán laøm cho ñeä töû ñaõ ñöôïc ghi nhaän, töï möøng cho nguyeän cuûa mình ñöôïc ñaày ñuû. Nghóa laø naêm traêm Tyø kheo nhö Nhaân Nho Ñoàng..., ñaõ töøng ôû nôi naêm traêm Ñöùc Phaät quaù khöù, hoaëc laø thaáy-hoaëc laø nghe Ñöùc Phaät aáy ghi nhaän veà coâng ñöùc cuûa ñeä töû, hoan hyû phaùt nguyeän: Tuøy theo phaùp boá thí-trì giôùi-ña vaên-chaùnh caàn-Phaïm haïnh maø con voán coù, nguyeän ñöôïc tham döï vaøo soá Ñaïi ñeä töû nhö vaäy, ôû trong Chaùnh phaùp cuûa Ñöùc Phaät ñôøi vò lai. Nay nguyeän ñaõ ñöôïc ñaày ñuû, laïi nghe Ñöùc Phaät ghi nhaän, cho neân hoan hyû voâ cuøng, töï möøng cho mình heát söùc may maén.” Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Chuùng Ñaïi ñeä töû cuûa moãi moät Nhö Lai, ñeàu ôû nôi naêm traêm

Ñöùc Phaät quaù khöù, phaùt Ñaïi theä nguyeän trang nghieâm môùi ñöôïc thaønh töïu. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân Ñöùc Phaät ghi nhaän cho ñeä töû song song baäc nhaát. Nhö noùi: “Trong ñeä töû cuûa Ta thì Nhaân Nho Ñoàng laø thoâng tueä (hieäp tueä) baäc nhaát, nhö Baø-tö-ca… laø nhanh nheïn (maãn tieäp) baäc nhaát.” Hoûi: Hai vò naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Toân giaû Nhaân Nho Ñoàng thì taâm thaúng thaén-taâm khoâng cong-taâm chaát phaùc taêng thöôïng, nhö Toân giaû Baø-tö-ca… thì taâm thaám nhuaàn-taâm meàm moûng-taâm hoøa thuaän taêng thöôïng, vì vaäy ñeàu goïi laø baäc nhaát. Trong naøy, thoâng tueä töùc laø nhanh nheïn, nhanh nheïn töùc laø thoâng tueä, maø Ñöùc Phaät ñeàu goïi laø baäc nhaát, cho neân caàn phaûi hoûi veà töôùng khaùc nhau cuûa ñieàu aáy. Toân giaû Nhaân Nho Ñoàng thì taâm thaúng thaén-taâm khoâng cong-taâm chaát phaùc taêng thöôïng: Taâm thaúng thaén-taâm khoâng cong-taâm chaát phaùc,

thì teân goïi khaùc nhau maø nghóa chæ moät, nhö thöù töï aáy laáy loaïi sau ñeå giaûi thích loaïi tröôùc. Hoaëc taâm thaúng thaén laø caâu chung, taâm khoâng cong laø caâu rieâng hieån baøy veà taâm khoâng coù nònh hoùt, taâm chaát phaùc laø caâu rieâng hieån baøy veà taâm khoâng coù doái gaït. Nhö con ngöïa thoâng minh kheùo nhaän bieát yù cuûa ngöôøi, tuy coù luùc giaät mình va chaïm maø khoâng toån haïi ñeán ngöôøi; Toân giaû Nhaân Nho Ñoàng cuõng laïi nhö vaäy, bôûi vì thoâng tueä cho neân kheùo nhaän bieát yù cuûa Ñöùc Phaät, vaøo luùc vaën hoûi cöù thuaän theo thaúng thaén traû lôøi. Söï vieäc aáy nhö theá naøo? Nhö trong kinh noùi: “Luùc vò aáy coøn taïi gia, tieàn cuûa chaâu baùu doài daøo, thaân thuoäc cao quyù sang troïng, luoân luoân thôø thaàn Maët trôøi. Vò aáy vaøo tuoåi tröôûng thaønh, luùc saép laáy vôï, môøi nhieàu chuùng Baø-la-moân ngoaïi ñaïo, ôû trong nhaø mình thieát leã cuùng teá raàm roä. Ñöùc Phaät ñoái vôùi söï hoùa ñoä khoâng bao giôø ñeå lôõ thôøi cô, saùng sôùm hoâm aáy bôûi vì hoùa ñoä vò aáy cho neân khoaùc y-oâm baùt baûo vôùi A-nan-ñaø: OÂng haõy theo Ta ñi vaøo thaønh khaát thöïc! Noùi roài lieàn ñi vaøo thaønh Thaát-la- phieät, ñeán coång nhaø cuûa Nhaân Nho Ñoàng maø ñöùng laïi. Phaïm Chí ngoaïi ñaïo töø xa troâng thaáy maéng raèng: Hoâm nay ôû nhaø naøy thieát hoäi toát laønh (caùt töôøng), vaät naøy khoâng toát laønh vì sao laïi ñeán ñaây? Ñöùc Phaät nghe roài lieàn baûo vôùi A-nan-ñaø: OÂng ñeán noùi vôùi caùc haøng ngoaïi kia, baäc Ñaïi Sö laø ñieàu toát laønh nhaát trong ba coõi, caùc oâng khoâng muoán thaáy söï vieäc toát laønh thì leõ naøo thaønh töïu, Nhaân Nho Ñoàng naøy nhaát ñònh vaøo hoâm nay rôøi boû caùc oâng maø xuaát gia theo Ta, taát caû pheùp thuaät cuûa caùc oâng coù theå laøm cho trôû ngaïi hay khoâng? Luùc aáy A-nan-ñaø vaâng theo lôøi daïy cuûa Ñöùc Phaät, nhö Sö töû chuùa khoâng heà sôï haõi khoù khaên, ñi ñeán giöõa chuùng ngoaïi ñaïo nhö baày höõu, noùi cho bieát raèng: Nhö Lai kheùo thoâng hieåu veà nhaân quaû, maø noùi lôøi chaân thaønh chính xaùc vôùi caùc oâng raèng: Baäc Ñaïi Sö laø ñieàu toát laønh nhaát trong ba coõi, caùc oâng khoâng muoán thaáy söï vieäc toát laønh thì leõ naøo thaønh töïu, Nhaân Nho Ñoàng naøy nhaát ñònh vaøo hoâm nay rôøi boû caùc oâng maø xuaát gia theo Ta, taát caû pheùp thuaät cuûa caùc oâng coù theå laøm cho trôû ngaïi hay khoâng? Ngoaïi ñaïo

nghe roài nhìn nhau cöôøi maø noùi raèng: Sa-moân Kieàu- ñaùp-ma tuøy theo yù mình noùi lôøi löøa doái, ñaâu coù ai saép ñeán luùc caàu thænh chuùng ta cuùng teá, baø con noäi ngoaïi tuï taäp chuùc möøng, maø ñi theo oâng ta xuaát gia hay sao, kyø laï thay Sa moân noùi doái nhö vaäy? Luùc aáy coù ngoaïi ñaïo teân laø Nguõ Ñaûnh, ñaõ töøng thaáy Ñöùc Theá Toân ghi nhaän söï vieäc khoâng sai laïc, lieàn noùi vôùi chuùng ngoaïi ñaïo raèng: Nhaân Nho Ñoàng naøy nhaát ñònh seõ xuaát gia, khoâng sinh khôûi yù nghó naøo khaùc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 179 499

Ngoaïi ñaïo ñeàu noùi: Giaû söû coù ñieàu naøy thì chuùng toâi nhaát ñònh coù theå laøm cho trôû ngaïi. Lieàn cuøng nhau ngay laäp töùc voã tay, ñi quanh nhaø cuûa Nhaân Nho Ñoàng baûy lôùp maø ñöùng laïi. Choác laùt maët trôøi moïc leân, Nhaân Nho Ñoàng naøy maëc aùo môùi saïch seõ, ñeán treân laàu cao thaép höông phaùt nguyeän, quyø laïy maët trôøi. Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân bieát thôøi cô hoùa ñoä ñaõ ñeán, lieàn töï hoùa laøm hình töôùng Baø-la-moân, khoaùc taám da höôu ñen, daây vaøng ñeo treân thaân theå, tay caàm gaäy vaøng, töø phía maët trôøi ñi ñeán tröôùc maët Nhaân Nho Ñoàng, traûi choã ngoài maø ngoài, Nhaân Nho Ñoàng cuùi ñaàu cung kính chaân thaønh leã laïy. Ngoaïi ñaïo vui möøng noùi: Nhaân Nho Ñoàng laø ngöôøi phöôùc thieän, caûm ñeán Ñaïi Phaïm Thieân ñích thaân ñeán döï leã tieäc, söï vieäc nay ñaõ thaønh töïu, vui söôùng thay lôøi Sa-moân ñaõ noùi khoâng coù thaät! Luùc aáy Ñöùc Phaät lieàn duøng hình töôùng ñaõ hoùa hieän noùi vôùi Nhaân Nho Ñoàng raèng: Nay laøm ñieàu gì maø oàn aøo naùo loaïn nhö vaäy? Nhaân Nho Ñoàng xaáu hoå ngöôïng nguøng cuùi ñaàu traû lôøi raèng: Hoâm nay thuaän theo phaùp phaøm tuïc, chính laø saép laáy vôï. Ñöùc Phaät hoûi ñaõ tieâu toán bao nhieâu? Traû lôøi raèng: Con tieâu toán ba traêm ngaøn tieàn vaøng. Laïi hoûi ñaõ duøng vaøo vieäc gì? Traû lôøi raèng: Moät traêm ngaøn ñöa cho vôï ñeå mua ñoà vaät trang ñieåm, moät traêm ngaøn lo lieäu caùc thöùc aên uoáng cho moïi ngöôøi, moät traêm ngaøn duøng ñeå cuùng döôøng caùc vò Baø-la-moân. Ñöùc Phaät noùi: OÂng lo lieäu ñoà aên thöùc uoáng-cuùng döôøng Baø-la-moân maø söû duïng hai traêm ngaøn, seõ ñaït ñöôïc quaû yeâu thích thì söï vieäc coù leõ thích hôïp nhö vaäy, coøn laïi moät traêm ngaøn laø duøng ñeå mua vôï chaêng? Bôûi vì taâm ngöôøi aáy thaúng thaén cho neân lieàn traû lôøi raèng: Daï, duøng ñeå mua vôï. Ñöùc Phaät noùi: Vôï oâng giaù trò baáy nhieâu chaêng? Vaû laïi, toùc cuûa vôï oâng laø giaù trò bao nhieâu? Nhaân Nho Ñoàng traû lôøi raèng: Vaät naøy khoâng coù nhieàu giaù trò, neáu caùc ca nhi-vuõ nöõ-daâm nöõ ñaët mua thì giaù trò khoaûng moät Ca-yeát-ni, hoaëc laø chæ coù giaù trò moät nöûa. Laïi hoûi moùng tay-chaân cuûa vôï oâng laø giaù trò bao nhieâu? Nhaân Nho Ñoàng traû lôøi raèng: Vaät naøy khoâng heà coù giaù trò. Ñöùc Phaät laïi laàn löôït ñöa ra ba möôi saùu vaät trong thaân ngöôøi aáy, hoûi theo töøng loaïi moät; Nhaân Nho Ñoàng cuõng theo töøng loaïi moät maø traû lôøi, ñeàu noùi vaät naøy khoâng heà coù giaù trò. Nhöng Nhaân Nho Ñoàng ñaõ töøng ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca- dieáp-ba thôøi quaù khöù, traûi qua möôøi ngaøn naêm tu quaùn phöông tieän veà thaân nam, bôûi vì Ñöùc Phaät hoûi rieâng bieät veà vaät baát tònh, cho neân phaåm thieän ñaõ luyeän taäp ôû quaù khöù hieän roõ

tröôùc maét, lieàn ñieàu phuïc ñöôïc Duïc

tham, lìa nhieãm cuûa coõi Duïc. Ñöùc Theá Toân ngay sau ñoù trôû laïi hình töôùng cuûa mình, noùi veà boán Chaân ñeá cho Nhaân Nho Ñoàng nghe, Nhaân Nho Ñoàng nghe lieàn chöùng ñöôïc quaû Baát hoaøn. Luùc aáy Ñöùc Phaät lieàn naém tay Nhaân Nho Ñoàng bay vuùt leân giöõa hö khoâng, noùi baøi tuïng raèng: “Tuy raát trang nghieâm maø thöïc haønh theo phaùp, Laëng yeân hít thôû coát phaûi tu Phaïm haïnh, Taát caû raøng buoäc cuûa theá gian ñeàu boû, Chính laø Phaïm Chí, Sa-moân Taêng thanh tònh.” Vì vaäy cho neân bieát taâm cuûa vò aáy chaát phaùc thaúng thaén. Neáu khoâng nhö vaäy thì luùc ngöôøi bieán hoùa hoûi, vò aáy seõ traû lôøi raèng: OÂng laø Phaïm Chí, ñaâu caàn phaûi bieát veà vieäc toâi laáy vôï, laø pheùp taéc laáy vôï nhö vaäy, taïi sao goïi laø mua vôï? Bôûi vì chaát phaùc thaúng thaén, cho neân thuaän theo caâu hoûi maø traû lôøi, phaåm thieän thaønh thuïc ñaït ñöôïc quaû. Vì theá cho neân Ñöùc Theá Toân khen ngôïi Nhaân Nho Ñoàng laø thoâng tueä baäc nhaát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.